

Superintelența personală (PSI) pentru toți – pariul *Meta*

Catalin VRABIE | 22.09.2025

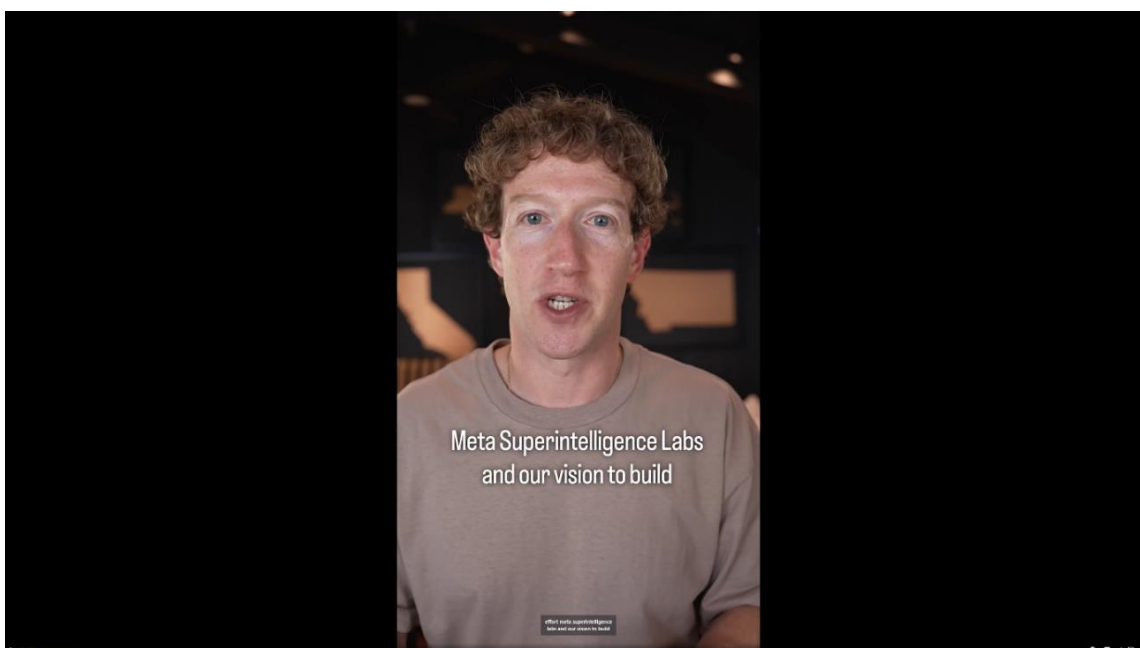
Revin pe acest subiect¹ pentru că se pare că devine din important, foarte important!! De ce zic asta? Ei bine, la finalul lunii iulie 2025, Mark Zuckerberg a publicat o declarație la nivel de companie, intitulată „*Personal Superintelligence*” [1], care începe cu o afirmație foarte interesantă: „*Over the last few months we have begun to see glimpses of our AI systems improving themselves*”² și care reorientează ambiția AI a *Meta* în jurul „superintelenței personale” (*Personal Superintelligence* – PSI): asistenți extrem de capabili, încorporați în dispozitivele cotidiene, pe care utilizatorii îi direcționează către propriile lor obiective și valori. Inițiativa coincide cu o reorganizare amplă în *Meta Superintelligence Labs (MSL)* alături de o achiziție parțială a companiei *Scale AI* și schimbări vizibile în modul în care *Meta* echilibrează conceptul de *open-source* cu siguranța.

*„At Meta we believe in putting the power of super intelligence
in people's hands”*

La *Meta* credem în a pune puterea superintelenței în mâinile oamenilor.

Mark Zuckerberg

Prezentul articol reconstruiește ce este cu adevărat nou, ce rămâne aspirațional, care sunt compromisurile dificile și cum poate fi evaluată PSI în raport cu strategiile concurente din industrie ce pun accent pe automatizarea la scală mare. Unde este posibil, voi ancora afirmațiile făcute în surse primare și relatări recente.

Mark Zuckerberg, CEO-ul *Meta*, vorbind despre direcția nouă a companiei pe care o conduce.

Sursa: <https://www.facebook.com/watch/?v=1263305541425221>

¹ Cititorii își amintesc articolul intitulat „Superintelența – una dintre cele mai mari provocări tehnice ale momentului” [26]; cei care l-au ratat dintr-un motiv oarecare îl pot citi aici: <https://scrd.eu/index.php/aiot/article/view/585>

² În ultimele luni am început să vedem mici semne de auto-îmbunătățire a sistemelor noastre de inteligență artificială.

Ce (își) propune Meta dincolo de slogan. Scrisoarea lui Zuckerberg formulează trei teze: (i) „superintelența personală” ar trebui să fie nordul strategic (și nu centralizarea AI pe automatizarea „întregului efort”), (ii) PSI va exista pe dispozitivele noastre *smart* fiind totodată ancorată în context, mai ales ochelarii *smart* – evident (revin asupra subiectului), și (iii) *Meta* va continua să susțină modelele *open-source*, dar există posibilitatea ca, pe măsură ce riscurile cresc, să nu le deschidă totuși publicului pe cele mai puternice dintre acestea [2]. Ceea ce formulează CEO-ul *Meta* nu pare a fi doar *branding* ci mai degrabă este ceea ce tocmai a devenit strategia oficială a companiei.

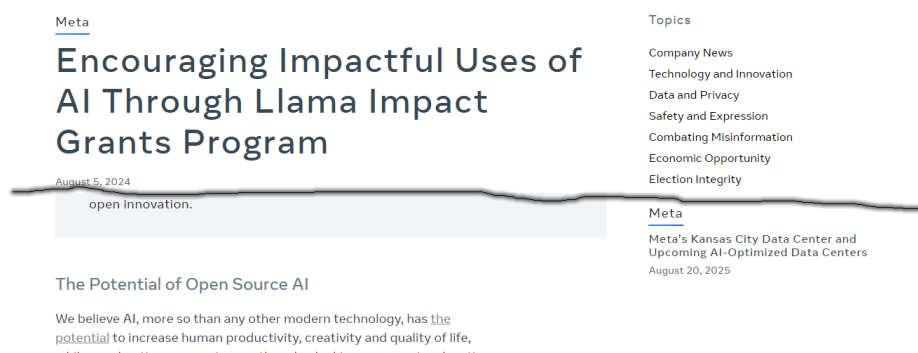
Meta și-a consolidat eforturile din zona tehnologiilor de vârf sub *Meta Superintelligence Labs (MSL)*. Mai multe relatări în presă indică faptul că *MSL* este condus operațional de Alexandr Wang (venit de la *Scale AI*) [3], iar Shengjia Zhao a fost numit *Chief Scientist* [4], în timp ce *Facebook AI Research (FAIR)* – grupul lui Yann LeCun, continuă cercetarea pe un orizont mai lung [5, 6]. Nu sunt doar mișcări minore de HR, ele re poziționează drepturile de decizie asupra direcției modelelor, angajărilor și întregii infrastructuri *Meta*.

Banii și „mușchii” (sau dacă vreți: centrele de date și talentele) *Scale AI* – s-au mutat la *Meta*. În iunie 2025, *TIME* alături de alte publicații au relatat că *Meta* a preluat o participație de 49% în *Scale AI* (aproximativ 14,3 miliarde \$), cu Wang alăturându-se pentru a conduce *MSL* ceea ce a reprezentat o tranzacție neobișnuită care a dat peste cap lanțul de aprovizionare cu date pentru AI și i-a determinat pe rivali să-și reevalueze furnizorii [3]. Conform *TIME*, *OpenAI* și *Google* și-au restrâns colaborarea cu *Scale AI* ca urmare a acestei achiziții. Chiar și susținătorii au numit mutarea „stranie”, dar strategic ea înseamnă schimbarea *leadership*-ului punând mai departe accent pe operațiunile de date.

Concomitent, *Meta* și-a extins capacitatea *hardware* grație centrului operațional din *Kansas* care a devenit de curând operațional. În plus, compania afirmă că centrele de date optimizate pentru AI vor începe să devină funcționale în 2026 și că a contractat peste 15 GWh de energie³ (produsă din surse regenerabile) în șase țări [7] – aceste valori au menirea de a semna la care se fac aceste operațiuni din zona tehnologiilor de vârf.

Presa citită vorbește despre recrutări agresive făcute de *MSL*, unele articole vorbind chiar despre „oferte explozive” și chiar *poaching*⁴ de la *OpenAI* și *Apple* [8, 9, 10]. Deși poate fi și mult zgomot – ajută la publicitate, tiparul totuși e clar: *Meta* plătește pentru viteză.

Open-source vs. siguranță: poziția în evoluție a Meta. Zuckerberg este foarte clar: “We’ll need to be rigorous about mitigating risks and careful about what we choose to open source”⁵ [2]. Asta pare a fi o întoarcere de la poziția anterioară a *Meta* către un portofoliu mixt (familia de modele generative *Llama* era în mod emblematic *open-source*). Rațiunea declarată este siguranța; efectul practic putând fi poziționare strategică și control al monetizării. Cu toate astea, articolele din *Newsroom-ul Meta* [11] (încă) evidențiază impactul economic al modelelor deschise [12] ceea ce denotă o tensiune între liderii companiei (n-aș zice că ar fi scăpări ale PR-ului).

Se poate vedea încrederea asociată conceptului *open-source* într-un articol (încă) disponibil pe pagina *Meta* [12]; furnizat aici cu titlu de exemplu, ele fiind mult mai multe

³ Pentru a oferi puțin context merită spus că în România consumul mediu lunar de energie pe gospodărie este de aproximativ 300kWh pe lună – las cititorul să facă mai departe calculele.

⁴ Braconaj – aici cu sensul de folosire a unor metode lipsite de etică de către *Meta* pentru a contracta elite din lumea AI.

⁵ Trebuie să fim riguroși în ceea ce privește atenuarea riscurilor și atenți la ceea ce alegem să oferim în regim *open-source*.

Dacă modelele deschise catalizează ecosisteme de dezvoltare (cum a susținut *Meta* mult timp), recalibrarea abordării la nivelul top-managementului companiei riscă să închidă exact experimentarea de la firul ierbii de care are nevoie PSI. Într-adevăr însă, accesul nerestricționat la modele atât de puternice, implică riscuri de folosire nu tocmai etică. Afirmția „*careful about what we choose to open source*” este însă mai degrabă un principiu și nu o procedură.

De ce contează ochelarii?! *Meta* descrie PSI ca fiind *embodied* – dispozitive care „văd ce vedem și aud ce auzim”. Nu e o doar ipoteză, *Ray-Ban Meta* a depășit două milioane de perechi vândute [13], iar *Meta* a prezentat deja prototipuri noi. Pariul *Meta* este că ochelarii vor deveni interfața principală pentru PSI bogată în context și nu doar un *add-on* de telefon.

În urmă cu doar câteva zile, *Meta* a anunțat *Ray Ban Display* – prima generație de ochelari *Meta* cu ecran integrat, concepuți explicit ca interfață „*eyes up*” pentru PSI. Spre deosebire de modelele anterioare (fără *display*), noul model adaugă un ecran color, cu rezoluție 600×600 pixeli, plasat discret în lentila dreaptă, cu FOV⁶ aproximativ 20° și sub 2% *light leakage* (imaginea rămâne practic invizibilă pentru cei din jur) [14]. În plus, controlul nu mai depinde de comenzi vocale, ci pot fi controlați cu o brățară sEMG (electromiografie de suprafață) care traduce mișcări fine ale degetelor în comenzi (*scroll*, *pinch*, și chiar posibilitatea de a tasta – utilizatorii putând deci „scrie” mesaje) [15, 16].

Iată cum funcțiile „cu miză PSI” sunt de acum și vizuale (nu doar audio): mesaje și apeluri video (*WhatsApp/Messenger/Instagram*), *viewfinder* cu *zoom* pentru fotografii video direct în ochelari, navigație pietonală cu hartă în lentilă, *live captions* și traducere în timp real cu afișaj în lentilă.

Competiția însă nu doarme; *Google* a reintrat în arenă cu *Project Astra* [17] și *Android XR* [18], iar Sergey Brin (cofondator *Google*) s-a arătat public optimist în privința unei a doua încercări de *smart-glasses*, sugerând intrarea în cursa pentru a deține interfața AI „*eyes-up*”.

Întrebarea mea aici ar fi: oare chiar își dorește toată lumea o cameră la purtător omniprezentă (lăsăm deocamdată mini-ecranul din lentilă, aici s-ar putea să fie mai ușor de răspuns)? Și dacă da, pentru că asta vine cu efecte evidente, am fi de acord ca toți cei din jur să aibă la fel și să se bucure de aceleași capacități?!

Barierile de adopție ar putea fi sociale, nu tehnice, dacă PSI rulează pe ochelari, intimitate persoanelor din jur devine o problema de guvernare inevitabilă. UE a presat *Meta* pentru a ajusta designul ochelarilor și pentru a-și îmbunătăți politicile privitoare la clipurile ridicate pe *Ray-Ban Stories*; relatări recente arată că problema nu a dispărut (inclusiv cea legată de faptul că utilizatorii pot ascunde LED-urile care indică *recording in progress*). Orice dezvoltare sănătoasă a PSI trebuie să includă protecții pentru terți. Standardele minime ar trebui să acopere (i) semnale vizibile a înregistrării care nu pot fi dezactivate trivial, (ii) procesare locală implicită (în special pentru chipurile celor care, incidental, au intrat în fața camerei ochelarilor, cu editare *on-device* și (iii) limite audiate de retenție a datelor. PSI nu trebuie scalată doar pe baza afirmațiilor de natura „aveți încredere în noi” a gigantilor *tech*.

Scrisoarea *Meta* și comentariile făcute pe platformă de userii care au vizionat mesajul lui Zuckerberg, pun reflectorul pe modele auto-îmbunătățibile (iată un verb interesant) – sisteme care își generează propriile metode de antrenare, își verifică rezultatele și se rafinează iterativ. Literatura de specialitate recentă (2024–2025) este foarte bogată pe acest subiect: *Self-Rewarding LMs „sharpening”*⁷ ghidat de operatori umani oferind cadre de lucru în care LLM-urile inventează sau selectează algoritmi care le îmbunătățesc antrenarea. Sunt tehnici reale, cu beneficii măsurabile în domenii precum matematică, programare și raționare – fără a se fi ajuns însă (deocamdată) la rescrieri autonome ale propriului cod de bază [19, 20, 21].

Cele mai credibile articole despre „auto-îmbunătățire” (citate mai sus) folosesc aceste modele pe post de critici/judecători sau ca generatoare de date sub protocoale concepute de oameni; de regulă invocând importanța unor *guardrails* atent elaborate și (foarte) multă putere de calcul. Ele nu propun

⁶ *Field of View* = câmpul vizual al unui dispozitiv; practic unghiul (în grade) în care se poate vedea conținutul.

⁷ *Self-Rewarding LMs* – este numele unui algoritm de lucru care are proprietatea de a se auto-premia (sau penaliza) în execuția sarcinilor pe care (Atenție!!) și le dă. *Sharpening* ar însemna ascuțire, dar aici are rolul de îmbunătățire foarte precisă și cu un scop foarte clar.

(și nici nu presupun) dezvoltări „scăpate de sub control”, fără supraveghere umană. Concluziile susțin auto-antrenarea utilă și, nu „FOOM⁸”.

O parte din recalibrarea *Meta* reflectă realitatea competitivă a mediului, și am în vedere acum modelele *open-source* chinezești (notabile aici ar fi *DeepSeek* (V3.1) [22] și variantele *Qwen2.5* de la *Alibaba* [23]), care s-au dezvoltat rapid, deseori publicând *weights* foarte *strong* în format *open-source* și micșorând decalajul față de modelele din *Silicon Valley* la raționament și multimodalitate [24]. Această dinamică face ca „deschiderea” să fie atât motor de creștere, cât și, paradoxal, risc strategic dacă rivalii din China au potențialul de a egala, sau mai mult de a depăși cu licențe permissive, epicentrul dezvoltării AI [25].

Poate că în loc să construim *PSI* atâteștiutoare, ar fi mai util ca eforturile să fie canalizate către anumite domenii: *PSI* civice, limitate pe sarcini (educație, sănătate, servicii municipale) cu supraveghere publică și „*data trusts*” locale. O astfel de dezvoltare ar oferi, poate, mai multă legitimitate onorând în același timp și principiul subsidiarității, testând tehnologia acolo unde ea servește scopuri publice mai degrabă decât exclusiv private.

References

- [1] M. Zuckerberg, „Personal Superintelligence,” Meta, 30 07 2025. [Interactiv]. Available: <https://www.meta.com/superintelligence/>. [Accesat 12 09 2025].
- [2] TechCrunch, „Zuckerberg signals Meta won't open source all of its 'superintelligence' AI models,” 30 07 2025. [Interactiv]. Available: <https://techcrunch.com/2025/07/30/zuckerberg-says-meta-likely-wont-open-source-all-of-its-superintelligence-ai-models/>. [Accesat 12 09 2025].
- [3] TIME, „How Meta's \$14 Billion Scale AI Investment Upended the AI Data Industry,” 16 06 2025. [Interactiv]. Available: <https://time.com/7294699/meta-scale-ai-data-industry/>. [Accesat 12 09 2025].
- [4] TechCrunch, „Meta names Shengjia Zhao as chief scientist of AI superintelligence unit,” 25 07 2025. [Interactiv]. Available: <https://techcrunch.com/2025/07/25/meta-names-shengjia-zhao-as-chief-scientist-of-ai-superintelligence-unit/>. [Accesat 12 09 2025].
- [5] Medium, „Shocking! Yann LeCun Announces FAIR Has Basically Abandoned LLM and Fully Invested in Next-Gen AI System R&D,” 13 07 2025. [Interactiv]. Available: <https://medium.com/@breezen100/shocking-e37f3189d90a>. [Accesat 12 09 2025].
- [6] Business Insider, „Meta chief AI scientist Yann LeCun clarifies his role after the company hires another chief AI scientist,” 26 07 2025. [Interactiv]. Available: <https://www.businessinsider.com/yann-lecun-meta-chief-ai-scientist-shengjia-zhao-fair-superintelligence-2025-7>. [Accesat 12 09 2025].
- [7] Meta, „Meta's Kansas City Data Center and Upcoming AI-Optimized Data Centers,” 20 08 2025. [Interactiv]. Available: <https://about.fb.com/news/2025/08/metaskansas-city-data-center/>. [Accesat 15 09 2025].
- [8] Reuters, „How 'Zuck Bucks' shake up AI race,” 26 06 2025. [Interactiv]. Available: <https://www.reuters.com/technology/how-zuck-bucks-shake-up-ai-race-2025-06-26/>. [Accesat 15 09 2025].
- [9] Wired, „WIRED Roundup: Meta's AI Brain Drain,” 01 09 2025. [Interactiv]. Available: <https://www.wired.com/story/uncanny-valley-podcast-wired-roundup-metas-ai-brain-drain/>. [Accesat 15 09 2025].
- [10] MacRumors, „Apple Loses Another Key AI Leader to Meta's Superintelligence Labs,” 22 08 2025. [Interactiv]. Available: <https://www.macrumors.com/2025/08/22/apple-loses-another-key-ai-leader-to-meta/>. [Accesat 15 09 2025].
- [11] Meta, „Artificial Intelligence and Machine Learning,” 2025. [Interactiv]. Available: <https://about.fb.com/news/tag/artificial-intelligence-and-machine-learning/>. [Accesat 16 09 2025].
- [12] Meta, „Encouraging Impactful Uses of AI Through Llama Impact Grants Program,” 05 08 2025. [Interactiv]. Available: <https://about.fb.com/news/2024/08/encouraging-impactful-uses-of-ai-llama-impact-grants/>. [Accesat 16 09 2025].
- [13] The Verge, „Meta's Ray-Bans have sold 2 million pairs,” 14 02 2025. [Interactiv]. Available: <https://www.theverge.com/news/613292/meta-ray-ban-2-million-10-million-capacity-subscription-essilor-luxottica-earnings>. [Accesat 16 09 2025].
- [14] Road ToVR, „Meta Unveils Ray-Ban Smart Glasses with Display, Launching for \$800 This Month,” 17 09 2025. [Interactiv]. Available: <https://www.roadtovr.com/meta-ray-ban-smart-glasses-display-price-release-date-specs/>. [Accesat 21 09 2028].
- [15] Meta, „Meta Ray-Ban Display: AI Glasses With an EMG Wristband,” 17 09 2025. [Interactiv]. Available: <https://about.fb.com/news/2025/09/meta-ray-ban-display-ai-glasses-emg-wristband/>. [Accesat 21 09 2025].
- [16] The Verge, „I regret to inform you Meta's new smart glasses are the best I've ever tried,” 18 09 2025. [Interactiv]. Available: <https://www.theverge.com/tech/779566/meta-ray-ban-display-hands-on-smart-glasses-price-battery-specs>. [Accesat 21 09 2025].

⁸ *FOOM* (în jargonul siguranței AI) ar însemna „explozie bruscă de capabilitate” prin auto-îmbunătățire recursivă: un sistem AI devine suficient de bun încât își optimizează proprii algoritmi/agenți, ceea ce îl face și mai bun, și tot așa până la o creștere abruptă, neliniară, într-un timp foarte scurt (ore, zile sau cel mult săptămâni, nu ani).

- [17] Google DeepMind, „Project Astra,” 2025. [Interactiv]. Available: <https://deepmind.google/models/project-astra/>. [Accesat 16 09 2025].
- [18] TechCrunch, „Google's Sergey Brin: 'I made a lot of mistakes with Google Glass',” 20 05 2025. [Interactiv]. Available: <https://techcrunch.com/2025/05/20/googles-sergey-brin-i-made-a-lot-of-mistakes-with-google-glass/>. [Accesat 15 09 2025].
- [19] A. Huang, A. Block, D. Foster, D. Rohatgi, C. Zhang, MaxSimchowitz, J. Ash și A. Krishnamurthy, „SELF-IMPROVEMENT IN LANGUAGE MODELS: THE SHARPENING MECHANISM,” în *International Conference on Representation Learning 2025 (ICLR 2025)*, Singapore, 2025.
- [20] Y. Ishibashi, T. Yano și M. Oyamada, „Can Large Language Models Invent Algorithms to Improve Themselves?,” în *2025 Annual Conference of the Nations of the Americas Chapter of the Association for Computational Linguistics*, Albuquerque, 2025.
- [21] Weird, „Mark Zuckerberg Details Meta's Plan for Self-Improving, Superintelligent AI,” 30 07 2025. [Interactiv]. Available: <https://www.wired.com/story/meta-earnings-superintelligence-q2-2025/>. [Accesat 16 09 2025].
- [22] Deepseek V3, „Access DeepSeek's state-of-the-art AI models for local deployment and integration into your applications.,” 2025. [Interactiv]. Available: <https://deepseekv3.org/download>. [Accesat 16 09 2025].
- [23] Alibaba Group, „Alibaba Releases Qwen2.5-Omni-7B: An End-to-end Multimodal AI Model,” 27 03 2025. [Interactiv]. Available: <https://www.alibabagroup.com/en-US/document-1843362291857227776>. [Accesat 16 09 2025].
- [24] Venture Beat, „DeepSeek V3.1 just dropped — and it might be the most powerful open AI yet,” 19 08 2025. [Interactiv]. Available: <https://venturebeat.com/ai/deepseek-v3-1-just-dropped-and-it-might-be-the-most-powerful-open-ai-yet>. [Accesat 16 09 2025].
- [25] C. Vrabie, AI de la idee la implementare. Traseul sinuos al Inteligenței Artificiale către maturitate. [AI from idea to implementation. The winding path of Artificial Intelligence to maturity], Bucharest: Pro Universitaria, 2024.
- [26] C. Vrabie, „Superinteligența—una dintre cele mai mari provocări tehnice ale momentului,” *All in on Tech (AIoT)*, vol. 1, 2025.